

Хулосаи

комиссияи ташхисӣ аз ҳайати аъзоёни шурои диссертатсионии 6D.KOA-014 дар назди Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш.Шоҳтемур доир ба қабули диссертатсияи Шарипов Иломжон Орифович дар мавзӯи «Самаранокии истифодабарии захираҳои замин ва об дар шароити бозор (дар асоси маводҳои вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.05 – Иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ: иқтисодиёт, ташкил ва идоракунии корхонаҳо, соҳаҳо, комплексҳо (комплекси агросаноатӣ ва кишоварзӣ)

Дар шароити имрӯза истифодаи самараноки захираҳои замин ва об дар хоҷагии қишлоқ дар назария ва амалияи хоҷагидорӣ ҷойи асосиро ишғол мекунад. Натиҷаҳои ниҳоеи бадастовардаи корхонаҳои кишоварзӣ, рушди иҷтимоию иқтисодии минтақаҳои мамлакат аз дуруст ба роҳ, мондани масъалаи мазкур вобаста аст. Барои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки кишвари камзамин ва аҳолиаш солҳои охир рӯ ба афзоиш аст, ҳаҷми бештари маҳсулоти кишоварзӣ тақозо мешавад ва масъалаи самаранок истифода бурдани захираҳои замин ва об ҳамеша ба таҳқиқоти ҷиддии илмӣ ниёз дорад.

Истифодаи беҳисоби имкониятҳои заминҳои кишоварзии худудҳои ҷумҳурӣ аз олимони соҳаи кишоварзӣ таҳияи қоидаҳои нав - моделҳои истифодаи сарфакоронаи захираҳои заминро бо дарназардошти гуногунрангии ҷуғрофӣ ва боигариҳои табию иқлимӣ онро металбад, ки ҳамаи ин ба гузариши хоҷагиҳои соҳаи аграрии кишвар ба иқтисодиёти бозоргонӣ мусоидат хоҳад кард.

Шароити мазкур зарурати такмили муносибатҳои заминистифодабарандагонро вобаста ба замин ва обро ба вучуд овард. Аммо, чӣ тавре, ки таҷриба нишон дод, ислоҳот дар баъзе ҳолат бе тайёри, дар бисёр вақт бо камбудиҳо гузаронида шуд. Дар натиҷа мушкилоти самаранокии истифодабарии захираҳои замин ва об дар Ҷумҳурии Тоҷикистон хеле пуршиддат гашт. Равандҳои манфӣ дар заминдорӣ ба пастшавии ҳолати сифатӣ ва чун оқибати он ба коҳиши ҳосилнокӣ оварда расонид.

Ин аст, ки хоҷагии об ва сохторҳои ташкилкунандаи комплекси он, хусусан кори обёрикунӣ дар асоси тағйироти бозорӣ таваҷҷӯҳи бештар талаб мекунад. Аммо дар даҳсолаҳои охир ҳаҷми маблағгузориҳои капиталии заминҳои обёришаванда ва нигоҳдории ташкилотҳои хоҷагии об ба таври назаррас кам гардид. Имрӯз маблағҳои буҷет барои нигоҳдории системаҳои обёрии мамлакат танҳо 25,0-27,0%-ро аз талаботи воқеӣ ташкил медиҳанд ва барои иҷрои чорабиниҳои азнавсозӣ ва навкунии онҳо басанда нест.

Ин ва мушкилоти дигар дар доираи рушди муносибатҳои бозоргонӣ ва таъмини рушди иқтисодӣ дар шароити минтақаҳои ҷумҳурӣ, ҳамчунин таҳияи нокифояи назариявӣ ва амалии он интиҳоби мавзӯи кори диссертатсиониро муайян намудааст.

Муҳиммияти масъалаҳои овардашуда интихоби мавзӯъ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсионии мазкурро муайян намудааст.

Диссертатсия мувофиқи талаботҳои банди 53 “Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯроӣ диссертатсионӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016, № 505 тасдиқ шудааст, таҳия карда шудааст. Ташхиси муқаддимавии диссертатсия дар Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав гузаронида шуда, натиҷаи он дар ҷаласаи байникафедраии факултетҳои баҳисобгирии муҳосибӣ ва менечмент (суратҷ. №2 аз 29.02.2020) муҳокима гаштааст. Хулоса мусбат буда, ба кори илмӣ баҳои объективӣ дода шудааст.

1. Кори диссертатсионӣ ба талаботҳои банди 10 «Тартиби додани дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016, № 505 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯӣ мебошад. Он кори илман асоснок баитмомрасида ҳисобида шуда, дорои ҳалли масъалаи аҳамияти соҳавидошта ба шумор меравад.

Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо гузаронидани таҷрибаҳо, дақиқии маълумотҳои омӯрӣ ва ҳисоботҳои хоҷагидҳо, кифоягии ҳаҷми маводҳои таҳқиқотӣ дар самти самаранокии истифодабарии захираҳои заминӣ об, тасдиқ менамояд. Хулосаву пешниҳодҳо дар асоси ҷадвалҳо, гуруҳбандӣ ва коркарди захираҳои иттилоотӣ оид ба захираҳои обу замин самаранокии истифодабарии он ба анҷом расонида шудааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот ва натиҷаҳои бадастовардашуда аз он иборат аст, ки хулоса ва пешниҳодҳои илмии он оид ба такмили механизмҳои иқтисодии танзими давлатии муносибатҳои замин ва обро дар шароити минтақаҳои камзамин ва барзиёдии захираҳои меҳнатии вилояти Хатлон метавон истифода бурд.

Натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳо, пешниҳодҳои таҳқиқот дар конференсияҳои илмӣ-амалии умумиҷумҳурӣ ва донишгоҳӣ дар солҳои 2014 - 2020 баррасӣ гардида, баҳои мусбат гирифтанд.

3. Мавзӯъ ва мазмуни кори диссертатсионии Шарипов Иломжон Орифович дар мавзӯи «Самаранокии истифодабарии захираҳои замин ва об дар шароити бозор (дар асоси маводҳои вилояти Хатлон)» аз рӯйи шаҳодатнома ба ихтисоси 08.00.05 – Иқтисодиёт ва идоракунии хоҷагии халқ: иқтисодиёт, ташкил ва идоракунии корхонаҳо, соҳаҳо, комплексҳо (комплекси агросаноатӣ ва кишоварзӣ), инчунин ба талаботи Феҳрести ихтисосҳое, ки аз рӯйи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дараҷаи илмӣ дода мешавад ва бо Қарори раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (№1/3, аз 27.04.2017) тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

4. Натиҷаҳои илмии бадастомада, хулоса ва пешниҳодҳои кори диссертатсионӣ дар 12 мақолаҳои илмии муаллиф, аз ҷумла 10 мақола дар маҷалаҳои тақризшавандаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дарҷ гашта-

анд. Шумораи маводҳои чопӣ дар маҷалаҳои тақризшаванда ба банди 14 “Тартиби додани дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)” мувофиқат мекунад.

5. Ҳангоми таҳияи кори диссертатсионӣ талаботи банди 16 “Тартиби додани дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)” оид ба истифодаи адабиётҳо ва дигар маводҳо бо нишондоди манбаи бадастомада риоя карда шудааст.

6. Кори диссертатсионӣ ба талаботи банди 11 “Тартиби додани дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)” ҷавобгӯй мебошад. Он аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои пайдарҳамӣ ва натиҷаҳои нави илмӣ ба талаботи ҳимоя ҷавобгӯй мебошад, ки аз саҳми муаллифи кори диссертатсионӣ дар илм шаҳодат медиҳад.

7. Талаботи банди 55 «Низомномаи намунавӣ оид ба шӯрои диссертатсионӣ»-ро ба инобат гирифта, комиссияи экспертӣ пешниҳод менамояд, ки ба диссертатсияи Шарипов Иломжон Орифович дар мавзӯи «Самаранокии истифодабарии захираҳои замин ва об дар шароити бозор (дар асоси маводҳои вилояти Хатлон)» таъин карда шавад:

а) ба сифати муқарризони расмӣ:

- Бобочонов Даврон Додочонович - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи иқтисоди ҷаҳони Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон (735700, ш.Хучанд, мк.р. 17, хонаи 1, ☎корӣ: (+992 37) 23811, ☎Fax (+992 37) 25170, www.tsulbp.tj):

- Комилов Низомиддин Бегаҳмадович – мудири кафедраи молия ва қарзи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А.Рӯдакӣ (735360, ш.Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров 16, ☎: (+992 83322) 331-15, www.kgu.tj).

б) ба сифати муассисаи тақриздиханда: Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025, ш.Душанбе, хиёб. Рӯдакӣ 117, ☎: (992 37) 221 77 11, www.tnu.tj)

8. Чоп ва ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимоя ва автореферати диссертатсия дар сомонии расмӣ ДАТ ба номи Ш.Шоҳтемур ва ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

9. Нашриякунонии автореферат иҷозат дода шавад.

Раиси комиссия:

Доктори илмҳои иқтисодӣ,
аъзои шӯрои диссертатсионӣ, профессор Носиров Р.
аъзоёни комиссия:

Номзади илмҳои иқтисодӣ,
аъзои шӯрои диссертатсионӣ, дотсент Шарофوف У.

Номзади илмҳои иқтисодӣ,
аъзои шӯрои диссертатсионӣ Ҳасанов А.А.

23.12.2008

Личную подпись тов. Шарофов У.

Заверяю, что оид к...

Хасанов А.А.